

Liisa Rasinkangas

OLET TULLUT MATKOILTA
kirjoituksia

Kuvataiteen koulutusohjelma
maalaus
2011

OLET TULLUT MATKOILTA, kirjoituksia

Rasinkangas, Liisa

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Kuvataiteen koulutusohjelma

toukokuu 2011

Ohjaaja: Hautala, Päivi-Maria; Velhonoja, Matti

Sivumäärä:29

Asiasanat: muistot, ystävyys, yksinäisyys, merkityksellisyys

Onko jokainen yksin kivussa ja kauneudessa? Onko lohdutusta läsnä olevana, kantavana?
Opinnäytetyöni koostuu teksteistä ja luonnoksista, joissa käsittelem tapaani nähdä ja kokea elämää.

YOU HAVE COME OUT FROM TRAVELS, writings

Rasinkangas, Liisa

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Fine art

May 2011

Supervisor: Hautala, Päivi-Maria; Velhonoja, Matti

Number of pages:29

Keywords: memories, friendship, aloneness, import

Is everyone alone in the ache and in the beauty? Is there consolation present, carrying?
The purpose of the thesis was to collect the writings and sketches where I process my way
to experience the life.

SISÄLLYS

Tarkenee villapaidalla.....	5
luonnoskirjasta; tussi paperille.....	6
Tänä talvena.....	7
lk:sta.....	10
kertoo, kuinka.....	11
Pölyä.....	12
lk:sta.....	13
laittanut.....	14
lk:sta.....	15
Kahvia.....	16
lk:sta.....	17
Koko päivä.....	18
liikun ympärilläsi.....	19
lk:sta.....	20
Kello.....	21
lk:sta.....	22
Odota ja kuuntele.....	23
Jokin.....	24
lk:sta.....	25
Olet tullut matkoilta.....	26
Vihreitä nauhoja.....	27

Tarkenee villapaidalla ja vanha mies nojaa jokapäiväiseen seinäänsä savuketta pidellen. Tänään, kun voi jo olla ilman takkia ja huonot päivät liukenevat muistamattomiksi, nousee kohdallasi ilmaan suopursuja.

Ikkunan alla on lumi peittänyt kasveja.

Tänä talvena

Tapasin sinut jalkakäytävällä asioidessani kaupungissa ja tukkasi leiskui pitkin selkääsi, kuin suuren kissan harja sen noustessa heinikosta. Kerroit minulle päivästäsi ja äänesi liikkuu iholleni. Askeltesi ja puheesi rytmi pyörää taluttaessa.

Tapasin sinut ja kysyit, että olenko minä ajatellut.

En vastannut heti. Sanoin lunta tulevan niin, että saa pukeutua, jos haluaa pysyä lämpimänä.

Sinä olit hiljaa ja jatkoin, että puut painuvat talvesta katuun. Olit edelleen hiljaa ja takkisi alla pyristeli se, kuinka helle sai ihosi tuoksumaan.

Mietin hetken ja sanoin, että kaikki alkoi siitä, kun kyykin ojissa ja kaivoin savea. Täytin muovisen astian pitkillä lieroilla ja lisäsin multaa surureunaisiin sormin. Peitin kosteat maanparantajat huolellisesti lehdillä, kuljetin astiaa mukanani päivän ja puhelin lieroille. Keräsin lisää lehtiä ja etsin parempaa maata. Tarkastin välillä miten raidalliset kosteat vartat liikkuvat toistensa välissä.

Aamulla juoksin leikkimökin taakse. Alakerran lattia oli täynnä kuolleita ja kuivia lieroja.

Latasit keittimeen huolellisesti kahden mukin verran vettä. Rauhoittava kahvin valmistumisen ääni säesti askaroimistasi. Sanoit, että ei taida olla yhtä ainoaa kysymystä. Nojasit keittiön oveen ja pakkasen ravisteli ikkunalasia.

Kerroit miltä tuntuu, kun jokin jonka oli olettanut olevan pysyvää ja merkityksellistä romuttuu, muuttuu.

Katseesi oli järvellä, jota peitti paksu jää.

Lähdin eräänä aamuna yöpaitasillani ulos, sanoin.

Astuin sorakossa ja satuin kanankakkaan, joka pursusi varpaiden välistä. Kuljin mälle ja suljin Veeran luisen ja silkkisen vartalon kämmenien väliin. Tunsin miten sen terävät kynnet painautuivat paljaita polviani vasten. Ruskean kanan vaimea ääntely, kun se kovalla nokallaan kosketteli sormiani.

Keskeytin puheeni. Puiden ääri viivat pehmenivät hämärtyessä. Sanoit hiljaa, että keväällä ei onneksi muista pimeyttä.

Käännyt huoneeseen, johon virtasi kasvosi värit.

Männystä tippui lunta.

Seisoin karkean soran päällä tiskaamassa padan kiehuvalta vedellä. Polttava vesi puri kädet rypyille ja tuuli viilensi käsivarsia. Kannoin purosta luonnon värjäämää vettä keltaisella ämpärillä ja se heilahteli jalkojani vasten.

Kannoin vettä ja puolet roiskui matkalle. Lisäsin padan alle puita ja katsoin miten vesi muuttui eläväksi. Kannoin höyryävää keltaista vettä keltaisella ämpärillä ja housut polttivat jalkojani.

Männystä tippui lunta. Sanoit kerran olevasi silti onnellinen, sillä pimeydessä on tieto valosta.

Valkoiset paakut lossahtelivat maahan leviten hiekoituksen sekaan.

Istuin kivellä. Sen reunat painoivat kasvukipuisiin sääriini karttaansa. Sormeilin paperia ja kynää käsissäni. Havahduin siihen, kun siskot kantoivat polttopuita ohitse.

Vaikenin, kun kaadoit kahvia kuppeihin. Pitkät sormesi asettivat kannun täsmällisesti keittimeen.

Seuraavana päivänä kiipesin taas kivelle ja silitin kulmikkaasta kallosta ja pitkistä verisuonien kirjomista korvista alas pyöreään selkään. Kani painoi päänsä reittäni vasten ja sen viikset kutittivat ihoa.

Kuuntelit ja istahdit juomaan.

Nyt kun voisin hypätä yhdellä askeleella kivelle, milloin vain haluaisin, sen paikkaa on muutettu. Koira seisoo kiven päällä ja katsoo olohuoneen ikkunasta sisään. Ainoastaan vartalosta näkee, että se haukkuu.

Joit kahvia ja aloit puhua. Suustasi tulvi kirjaimia, jotka räpiköivät huoneessa ja lensivät tuuletusaukoista ulos paukkuvaan yöhön.

Tuuli puisteli kuusikkoa niin, että vihreät oksat paljastuivat lumen alta. Hyinen päivä koetteli luontoa. Se viskoi katkenneita oksia pitkin katua ja tunki kohmeiset sormet villan läpi.

Taimeni kukoistivat hyvin.

Ne kasvoivat takapihalla lasisessa huoneessa, jonka muoviseen oviverhoon tartuin astuakseni tomaatti-ilmaan. Kuljetin kättäni kasvien varsilla ja irrotin hangoista varkaat. Kaadoin juurille tupperware -kannulla ja aurinko paahtoi hien valumaan nuorella lapsen ihollani.

Tulit sisään tuulelta puistelemassa puita. Sanoit, että merkityksellisyys on jotain, mikä on koko ajan läsnä, jotain, mikä vastustaa tiedetyksi tulemista. Talvitakkisi lojui lattialla, kun kiersit huivia kaulasta. Riisuit ulkovaatteet yltäsi ja ripustit naulaan. Jalakoihisi jäi villasukat peittämään polttavan hiekan muistoa. Ajattelit, että oleellisen havaitseminen on perustus, määrätietoiset jalat kävelemässä.

Katsoit puita tuulen riepoteltavina.

Seisoit juna-asemalla laukku olalla ja tarkkailit vakavasti rataa. Ilta tuiskusi lunta valaisimien silmille.

Ajattelin hetkeä, jolloin avaisit laukkusi ja päästäisit vaatteesi valahtamaan ulos. Antaisit niiden valua käsiesi lomitse ja pukisit yllesi.

Kerroin, miten kannoin lankkuja paarmojen lentäessä ja tuoreen puun tuoksun tarttuessa vaatteisiin. Shortsini taskut täyttyivät purusta, kun tuin sahattua puuta lonkkaani vasten. Illalla istuessani kerrossängyllä vedin vaaleita tikkuja kämmenistä.

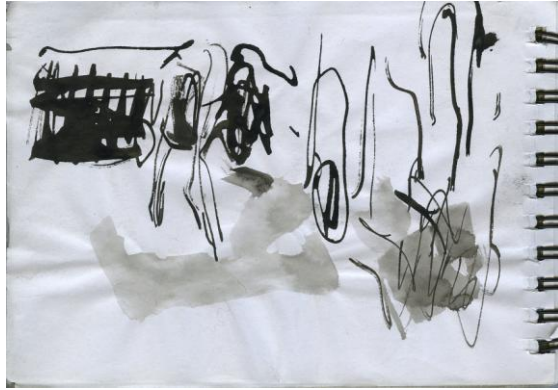
Tarkistit puhelimesta kellonajan ja sanoit, että matka tulisi olemaan onneksi lyhyt. Myöhemmin kun katsoin alkavaa kevättä, sitä miten hanki äänтелеe sulaessaan, muistin hiljenevän aseman junan pölyttäessä lunta lähtiessään.

Ohikulkijan pahvisesta mukista leijui vahva aromi kasvoillemme ja tummat matkailaukkuhahmot täplittivät valaistua maata.

Tarkistit vielä kellon ajan ja sanoit, että joskus ei voi muuta, kuin keskittyä vain hengittämiseen.

Pitkäksi venähtäneet jalkani kylpivät ilmaa keinun tipahtaessa alas, ylös, alas. Jokainen heilahdus vatsassa ja palmikot aukenivat pehkoksi lentämään.

Näin ikkunasta miten nostit liikkuvassa junassa laukkusi yläritilälle ja lumi satoi raitaiden päälle.

sulavat kadut kevät jaloissasi

kertoo, kuinka
istuivat piirissä ja
kiersivät

Istuivat piirissä ja kiersivät sylistä syliin.

Pölyä

Yrittäisi niellä jotain, joka vastustaa. Kuiva tunkeutuu nenään ja keuhkoihin.
Kysyvät ja ei pysty vastaamaan.

Käänsin silloin katseen minäkin ja yskin, yskin.
Varmasti kohta sanovat: huomaa, että oikea merkintä löytyy vasta kolme sivua
käännettyäsi.
Ja tiputat sen kirjan viemäriin, kuin vahingossa.

Tulevat ja huolellisesti suojautuvat; vetävät kenkiensä päälle muoviset pussit. Kuin
rasvaisten sulkien päältä, valuu vesi heidän vartaloidensa yli.

Männyn pehmeät kerput kutittavat arkaa nahkaasi ja pihka jää solisluiden kuoppiin.
Tuntuu siltä, kuin hajoaisi neulasiksi, kiviksi, kuraksi lammikkoon. Siltä, että siirtyy
ihmisiin, tarinoihin. Että unohtaa oman ruumiin.

Virvokkeita, ehkä jotain syötävääkin. Kuuntelet ja annat lisää virvokkeita. Sitten lu-
moudut ja huomaat arvet, märkivät haavat steriileiden suojavaatteiden läpi. Sallit
kysymysten huutaa korviisi.

Kääntää katseen
pajulinnun pesään, oksaksi peittymässä muurahaiskekoon ja niskaan, joka työstä käy
lämpimäksi. Että unohtaa oman ruumiin. Niin kuin lumoutunut,
huomaat, tarjoat syötävää
ja yskit pölyä ilmaan.

Tänään ajattelin, miten joella veljeni.

laittanut

alusvaatteiden päälle pitkähihaisen t-paidan ja välihousut.

villaiset polvisukat, ohuemman neuleen ja sen päälle paksumman.

ensin farkut ja sitten tukevat vuorilliset kengät.

pitkän takin, joka kiinnitetään vyöllä ja kolmella napilla.

Kädet taskussa

asettanut hatun,

käsineet käteen.

Muistan vieläkin.

Kahvia

Mies tulee ja hengittää. Menee ja toimittaa. Hiipii varoittamatta huoneeseen, avaa pannun ja lataa. Kahvin porinassa istuu kädet yhdessä suun edessä ja katsoo kohti. Miehen kysymykseen vastata:

– Odota hetki, mä keskityn nyt, mutta ole siinä, niin kohta tulen.

Mies astuu rinnalle kurassa, avaa suun ja nauraa. Sen ihosta tulee tuoksu nenään ja saa aivastamaan ilosta. Joku kännykkäkorvainen nainen kulkee ohi ja puhuu:

– Mikä sillä ny, mikä sillä ny? Soita sille ny ja sano, että minä tulen.

Lintata saappaita katuun ja katsoa lasista itseään kulkemassa saappaissa. Hyppiä joka toiselle ja tunkea kohmeiset sormet syvälle taskuihin, kun ohi pyrähtää ihmisiä. Kulman takaa tulee mies.

Tulee ja hengittää, istuu siniseen tuoliin, kaataa kahvia. Avaa keksirasian ja tarjoo. Polveni leuassa ja naama viltissä. Silmät ovat ihan kiinni ja ne valuu. Mies nousee ylös, käy viereen

Yksinäisyys murustelee polvilta lattialle, tulee viereen.

Keksin muruja matolla, jota suunnitella pesevänsä kesällä ja kaataa kahteen kuppiin kahvia, joista toinen jää juomatta.

Keikkua polkimilla ja sotkea rantaan, painua jään rajaan. Kaukana joku istuu ja on. Nykii väliin pilkkiä. Mies, jakkara ja pulkka. Tuulipukuinen nainen juoksee vierestä.

– Tyttö hei, ne jäät ei kyllä enää kestä. Toi selkähän on ihan sohjoa.

Illalla miehellä on kauppakassi mukana. Se riisuu takin eteiseen ja tulee sukkasillaan. Seisoo keskellä lattiaa kysyvä ilme kasvoilla.

Keksinmuruja juuriharjassa mäntysuopaan liuenneena. Liesituulettimesta kuuluu puhetta ja raitaista monta metriä pitkin laituria.

Kahvia mukissa istua kädet suun edessä, Sulkea silmät ja katsoa kohti.

Sanoit, että tulet.

koko päivä sanojen ympäröimänä
rakennusten
hiljaa sulkeutuvien hissien ovien
ja kierrätyspapereiden
(valuvat keittiöpöydältä eteisen lattialle ja huutavat minulle sieltä).

Illalla istun pää tyhjänä harteillani päivän taakka.
Juossut kuin hullu,
kätet selän taakse sidottuina.

liikun ympärilläsi kaikki päivät
kierrän ja matkustan
herään vieraassa paikassa ja ajattelen,
jossakin tämän maan päällä
minä suhteessa sinuun

kukaan!

Kello

Huoltoaseman pihalla istui nainen ja poltti tupakkaa. Kaikki ei ollut kohdallaan ja sen huomasi siitä,

että hän istui huoltoaseman pihalla. Nainen veti takkia tiukemmin ympärilleen, murskasi tupakan ja sytytti uuden.

Mies avasi huoltoaseman oven ja astui sisään.

Kaksi naista nojasivat pöytään.

Mies, joka saapui huoltoasemalle, kysyi, olivatko naiset olleet kauan.

Asfaltilla istui ihminen, mies jatkoi ja poistui vessaan.

Huoltoasemalla nojasi kaksi naista pöytään. Kevät totisesti kuivaa kadut, toinen sanoi.

Pihalla nainen katsoi kelloa.

Pöytään nojaavat naiset suoristivat selkäänsä. Mies tuli vessasta ja veti tupakka-askin taskusta.

Naiset ja mies menivät pihalle.

Huoltoaseman pihalla istui nainen, poltti tupakkaa ja katsoi kelloa.

Mies otti askista kaksi tupakkaa.

Nainen, joka oli tullut pihalle, sytytti tarjotun tupakan.

Toinen nainen katsoi kelloa.

Lähdemme metsään.

Toista se oli silloin.

Odota ja kuuntele.

Harmaja tuli

ja kukkui kukkui kukkui... Niin monta kertaa, että menin laskuissa sekaisin.

Jokin

Hän pyytää sinua kanssaan teelle.

Kävelette jalkakäytävällä ja kierrätte iloiset kura-ammeet. Hitaasti heräävät ihmiset kulkevat auringon harmaiksi julistamissa päällysvaatteissa.

Hänen huivinsa keltainen saa suosion. Sinä ja hän.

Jonkin asunnon ikkuna aukeaa. Siinä asunnossa, pöydän päällä on paperissa kirjoitusta.

Ostahdatte paikkaanne ja eteenne tuodaan laakeat kupit täynnä lämmintä teetä valumaan suustanne vatsaan. Nautitte juomasta. Sinä sekä hän.

Juuri sen paikan ovi aukeaa. Liekö jokin ilkikurinen kevään lapsi puuskahtanut juuri sen oven kohdalla.

Voiko koskaan minulle tulla ihminen, joka antaisi ylen itsestään?

Ottaisin ämpärillä vastaan!

Teenne on hyvää tekevää.

Paikan ovi aukeaa vielä ja sisään astuu huumattuja, kurasta ja paljastuvista kakoista sekaisin olevia ja nauravat kengillään kynnyksen yli.

Juuri sen naurun alle, rapaan ja kynnysmaton karvoihin hyörtyy paperi.

Jonkin asunnon ikkunasta ja sen paikan ovesta paperia jokin ilkikurinen puuskahtanut ämpäreineen päivineen.

Uuden kotisi rappusilla kielsit tulla pihalle, halusit leikkiä rauhassa.

*Kun tätä kirjoitan, lumi ja hyytävä tuuli
rusentuvat lapiosi ja rapun väliin.*

Olet tullut matkoilta
ja mikään ei ole kuin ennen.

Vihreitä nauhoja

Kylmä ja narskuva lumi sataa häpeän ylle. Hiutaleet tunkevat korviin ja nenään. Peittävät silmät ja suun. Ikään kuin nukahtaa, vaipua horrokseen. Kinostua, tiivistyä jäisiksi ja koviksi kerroksiksi.

Auraajat työskentelevät myrskynneen yön jälkiä pois. Puen ruudullisen hameen ylleni. Etsin laukkuni ja avaimeni. Tarkistan vielä hellan varmuuden vuoksi.

Ja kun suljen oven, alkaa huoneessa laulu.

...

Jokin painava liikkuu päälakea pitkin alas, kiristää poskilihaksia ja valahtaa rintaan. Puristava sykkyrä syö sydämen terävillä hampaillaan pieniksi kolmion ja neliön muotoisiksi palasiksi, jotka se hitaasti sulattaa liukkaassa matelijan vatsassaan. Istun lattialla ja pöly liikkuu seinän vierellä. Langat kahahtelevat korissa pyytäen tarttumaan koukkuun.

Naisen ääni sanoo radiossa: - jos jollakin on lahja, josta hän kärsii kovasti ja se tuottaa iloa muille äärettömästi... Hänen puheensa peittyy toisen äänen alle.

Virkkaan vihreitä nauhoja.

...

Laulaa, laulaa ja pyristelee tietämättään.

Nousee ylös, mutta ei pysty levittämään siipiään. Tulee sateinen päivä. Harmaat vihmat roiskivat ikkunaa ja tyytyy orteensa.

...

Lohdutus, kuin vaskitsa ruohikosta, pyörii kämmenellä viileänä.

Hengähtää, antaa kaiken olla. Murehtimatta ottaa vastaan, mitä eteen lankeaa. Antaa auringon paistaa ja sateen tulla. Kasvattaa uutta roudasta vapautuneeseen maahan.

– Mitä kukkuti? kysyy taata. Ottaa syliin, ristii kädet ympärille ja posken sänki on karheaa.

Kannan hiutunutta räsymattoani rappukäytävässä ulko-ovelle. Puistelen torin laidalla mummuni kutomaa.

...

Lintuni, joka häkissä laulaa, nousee tänään ilmaan. Haan on nostanut tuuli, jolla on mukanaan pitkiä vanamon versoja. Lintuni, häkkinsä ovella, nousee lentoon. Se pyrähtää ikkunasta kaiken ylle.

Käyn kaupassa ja vien kotiin jogurttia. Siirrän kierrätystään vuoden odottaneet pullot eteiseen itsekseen palautuakseen.

Lintuni, jos näkisit niin kuin minä usein näen, olisi tämä maa sinulle värittömän loskastama, rännän ja lumen maa.

Lintuni nousee tänään ilmaan ja tuuli liikuttaa sen höyheniä. Jos näkisin niin kuin sinä näet, lintuni, olisi tämä maa hyviin loppuihin päättyviä värejä.

...

Tänään dalmatialainen kantaa roskapussia. Sen isäntä puhuu puhelimesta ja taluttaa nahkaisella taluttimella.

Jos näkisin niin kuin sinä näet, soisi harmaa auki.

Lintuni, joka ilmassa laulaa, katsoo, kun maailma värisee. Niin kuin paastoava erottaa värien sykkivän täydellisiksi. Kylläinen, lämpimästi puettu voisi milloinkaan laskea silmiltään kalvoa, joka yhdistelee, järkeistää.

Tuuli, jos tulisit versoinesi ja veisit minut vihreäsi mukaan, antaisit minun nähdä hetken totuuden. Minun, joka on niin epäilevä ja jolle leskenlehden kukinto on sulavaa kuraista töhnää.

...

Tänään dalmatialainen kantaa laukussa kierrätyspullotettua jogurttia ja ohjaa auraa ruudullisen hameen liehuessa.

Hella juoksee avaimien perässä ja mummu ja taata istuvat rullatun maton päällä, jonka isäntä puhuu radiolle puhelimestaan. Nahkainen talutin jää kiinni roskapussiin ja hiutuu ikävässään.

...

Lintu.

Lentää yöllä ikkunaani. Se välttää törmäämisen ja istahtaa laudalle.

Löytää raon, josta eriste on kulunut pois.

Raon, josta tuuli pääsee sisään.

Vielä en tiedä miten kaunis on kynnykseni, jonka yli joka päivä kuljen.

En ole kuullut, että kuluneet kahvat ovat muistoja täynnä, että vieret vierien ladotut kivet lähettävät viestin metsiin ja että metsissä varvut painuvat kesästä kukkineena.

Vielä en tiedä.

Ja minä virkkaan vihreitä vanamon versoja.

Kunnes lintuni aukaisee nokkansa.